

20.06.2016

Kaj/3

§ 626

Kaupunginhallituksen edellyttämät toimenpiteet Helsingin liikenneturvallisuuden kehittämishojelman hyväksymisen yhteydessä

HEL 2016-000203 T 08 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Pilvi Torsin ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä saadun selvityksen tiedoksi.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 5.10.2015 Helsingin liikenneturvallisuuden kehittämissohjelman, kaupunginhallitus samalla kehotti kaupunkisuunnitteluvirastoa selvittämään seuraavia seikkoja:

1) Osana liikenneturvallisuuden kehittämissohjelman hyväksymistä kaupunginhallitus kehotti kaupunkisuunnitteluvirastoa selvittämään Meche-
lininkadun nopeusrajoituksen alentamisen määräaikaisesti 30:een km/h tai muilla keinoin alentamaan nopeuksia kadun remontin alkamiseen saakka siten, että samalla parannetaan valvontaa. Mahdollisen määrä-
aikaisen nopeusrajoituksen alentamisen jälkeen arvioidaan nopeusra-
joituksen muutoksen vaikuttavuutta liikenneturvallisuuteen ja liikenne-
ruuhkiin.

2) Osana liikenneturvallisuuden kehittämissohjelman hyväksymistä kau-
punginhallitus päätti, että pääväylien varrella olevien koulujen ja leikki-
puistojen sekä muiden keskusta-alueen vilkkaasti liikennöityjen katujen

varrella sijaitsevien koulujen ja leikkipuistojen kanssa toteutetaan liikenneturvallisuuskampanja. Kampanja toteutetaan yhdessä opetusviraston ja koulujen kanssa. Kampanjan yhteydessä koulut ja leikkipuistot tehdään paremmin huomattaviksi kaduilla liikennöivien näkökulmasta. Osana kampanjaa kuullaan koulujen ja leikkipuistojen omia näkemyksiä turvallisuuden parantamistarpeista. Kampanja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä Liikenneturvan kanssa. Muiden viranomaisten kanssa pyritään tekemään yhteistyötä niin, että liikennesääntöjen ja nopeusrajoitusten valvonta koulujen ja leikkipuistojen läheisyydessä on osa kampanjaa.

3) Lisäksi kaupunginhallitus edellytti, että selvitetään kaupungin mahdollisuudet säädellä kaupunkiin tulevien ajoneuvojen teknisiä ominaisuuksia esim. raskaan kaluston panoraamapeilien osalta.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on selvittänyt kaupunginhallituksen edellyttämiä toimenpiteitä ja ne on saatettu kaupunkisuunnittelulautakunnalle tiedoksi 2.2.2015. Toimenpiteissä on edetty seuraavasti:

1) Mechelininkadun nopeusrajoitus

Mechelininkadun nopeusrajoitus on laskettu 40 km/h:iin vuoden 2004 kantakaupungin nopeusrajoitusmuutosten yhteydessä. Syksyllä 2012 asennettiin Taivallahden koulun kohdalle kameravalvontalaitteisto. Kaupunkisuunnitteluviraston mittauksen mukaan Mechelininkadulla etelään kulkevan ajoneuvovirran keskinopeus oli 32 km/h vuonna 2010 ja syksyn 2012 jälkeen keskinopeus oli laskenut 31 km/h:iin. Nopeusrajoitusta noudatetaan selvästi aiempaa paremmin myös aamuyön (klo 0–6) vähäisen liikenteen tunteina ja keskinopeus on laskenut 47 km/h:sta 38 km/h:iin. Eteläsuuntaisessa ajoneuvovirrassa ylinopeuksien (kaikki yli 40 km/h kulkeneet) osuus on koko vuorokautena 7 %. Kameravalvonnan tehokkuutta voidaan näillä perusteilla pitää varsin hyvänä.

Ajonopeudet Mechelininkadulla etelän suuntaan (kevät 2014)

	keskinopeus (km/h)	yli 40 km/h (%)	yli 50 km/h (%)
koko vuorokausi	31	7,0	0,4
aamuruuhka (6–9)	33	9,4	0,3
iltaruuhka (15–18)	27	3,0	0,1
aamuyön vapaa liikenne (0–6)	38	32,3	5,4

Pohjoisen suunnan kaistoilla ajoneuvovirran keskinopeus on pääosan vuorokaudesta nopeusrajoituksen tuntumassa. Nopeusrajoituksen yli-

tykset ovat selvästi yleisempiä kuin eteläsuuntaisilla kaistoilla, mutta korkeaa ylinopeutta (yli 10 km/h yli rajoituksen) ajaa vain joka kymmenes. Vielä vuonna 2006 nopeusrajoituksen muuttamisen (40 km/h) jälkeen 29 % kuljettajista ajoi yli 50 km/h.

Ajonopeudet Mechelininkadulla pohjoisen suuntaan (kevät 2015)

	keskinopeus (km/h)	yli 40 km/h (%)	yli 50 km/h (%)
koko vuorokausi	42	62,4	10,7
aamuruuhka (6–9)	42	67,9	10,8
iltaruuhka (15–18)	41	58,7	8,2
aamuyön vapaa liikenne (0–6)	49	89,5	42,7

Mechelininkadun kameravalvonta on poliisilta saatujen tietojen mukaan viimeisen vuoden aikana tehnyt 865 544 havaintoa ohikulkevasta auto liikenteestä. Niiden osuus, joiden ajonopeus ylitti nopeusrajoituksen yli 3 km/h, oli 1,2 %.

Kameravalvonnan lisäksi Mechelininkadulla on valvottu liikennettä tänä vuonna tammi-lokakuun aikana yhteensä 182 kertaa, kun vastaava luku esim. Mannerheimintiellä on 140. Vastaavasti valvontatehtäviä oli Mechelininkadulla vuonna 2014 yhteensä 365, kun tehtäviä Mannerheimintiellä vuonna 2014 oli 171.

Mechelininkadun liikennesuunnitelman (Kslk 5.11.2013) myötä kapenevat ajokaistat tulevat osaltaan hillitsemään ajonopeuksia. Hallinto-oikeus hylkäsi syksyllä 2015 liikennesuunnitelmasta tehdyt valitukset, mutta jatkovalitusten eli tarkemmin sanoen valituslupahakemusten käsittely KHO:ssa on kesken. Rakennusvirasto on helmikuussa 2016 vastineen antamisen yhteydessä ilmoittanut KHO:lle, että se aikoo aloittaa katusuunnitelman täytäntöönpanon, koska hallintolainkäyttölain 31 §:n perusteella valitus ei valituslupaa edellyttävissä asioissa estä päätöksen täytäntöönpanoa. Täytäntöönpano kuitenkin estyy, jos oikeus nimellisesti keskeyttää täytäntöönpanon. Rakennusvirastolla on valmiudet käynnistää suunnitelman toteuttaminen syksyllä 2016, jos oikeuskäsittely sen mahdollistaa. Valittajat ovat vaatineet täytäntöönpanon keskeyttämistä mutta KHO ei ole toistaiseksi antanut asiaan päätöstä.

Mechelininkatu nousi keskustelun kohteeksi kesän 2015 kuolemaan johtaneen onnettomuuden jälkeen. Onnettomuus ei kuitenkaan johtunut liiallisesta ajonopeudesta. Kadun nykyiset ajonopeudet tai turvallisuus-

tilanne eivät liikennesuunnittelun näkökulmasta tue ehdotusta alentaa nopeusrajoitusta alhaisemmalle tasolle kuin muilla vastaavilla pääkauduilla. Nopeusrajoituksen alentamista väliaikaisena toimenpiteenä ja palauttamista ennalleen ei pidetä tarkoituksenmukaisena keinona lisätä turvallisuutta. Rajoitukset on johdonmukaista suunnitella pysyviksi ja yhdenmukaisiksi vastaavien katujen kanssa.

Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmassa 2016 on nopeusrajoitusselvitys, jonka perusteella tullaan määrittelemään periaatteet nopeusrajoitusten asettamisesta Helsingin katuverkolla. Periaatteiden määrittelyllä pyritään varmistamaan nopeustasojen samankaltaisuus ja selkeys koko katuverkolla. Yksi keskeisimmistä syistä selvityksen tekemiseen on hajanaisesti toteutettujen, lyhyille jaksoille asetettujen rajoitusten tuottama sekavuus.

Poliisin kanssa yhteistyössä arvioidaan, miten Helsingin katujen automaattista valvontaa voisi edistää. Hallitus on edellyttänyt, että tänä vuonna (2016) lisätään automaattisella valvonnalla valtion sakkotuloja. Tätä varten poliisi on pyytänyt lisäbudjettia, koska nykyisellä valvontaresurssilla poliisi on arvioinut sen vaikeaksi saavuttaa. Kaupunkisuunnitteluvirasto on osoittanut yhteistyöhalukkuutensa tämän mahdollisen, poliisin saaman lisäresurssin hyödyntämisen osittain myös Helsingin katuverkolla liikenneturvallisuuden edistämiseksi.

2) Keskusta-alueen liikenneturvallisuuskampanja

Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmassa vuodelle 2016 on kantakaupungin koulujen liikenneturvallisuusselvitys. Selvityksessä määritellään yhteiset periaatteet, mitä toimenpiteitä kantakaupungin koulujen läheisyydessä toteutetaan. Selvityksessä tarkistetaan yhteistyössä koulujen kanssa oppilaiden käyttämät koulureitit, niiden riskipaidat ja toimenpiteiden soveltamisen periaatteet. Selvityksessä tarkastellaan mm. muuttuvien nopeusrajoitus- ja varoitusmerkkien käyttömahdollisuuksia koulujen lähialueiden erityistoimenpiteenä. Selvityksen avulla voidaan varmistaa resurssien sijoittaminen kiireellisimmän parannusta kaipaaviin kohteisiin ja kohdentaa toimenpiteitä tasapuolisesti kantakaupungin eri kouluille.

Helsingin liikenneturvallisuusyhdistys (Hely) ry:llä on 26-vuotinen kokemus lasten ja nuorten liikennekasvatuksesta, kampanjoinnista ja kouluyhteistyöstä. Helsingin kaupunki on Helyn keskeinen rahoittaja, ja kaupungin eri hallintokunnat (kaupunkisuunnitteluvirasto, rakennusvirasto, sosiaali- ja terveystieteiden keskus sekä HKL) ovat edustettuina yhdistyksen hallituksessa. Hely on osallistunut Helsingin liikenneturvallisuuden kehittämisohjelman laadintaan, ja yhdistys on kirjattu ohjelman eri kohtiin yhtenä toimenpiteiden toteuttajana.

Ohjelmassa mainittu lasten ja nuorten liikennekasvatus on yhdistyksen perustoimintaa: esimerkiksi kuluvan vuoden marras- ja joulukuun aikana yhdistyksen toimesta pidetään liikenneoppitunteja 20:lla ala-asteella, yhteensä noin 150 tuntia, kaikkiaan noin 1400:lle 1.-4. luokkalaiselle. Suunnitteilla on oma opetusmateriaali, jossa otetaan huomioon helsinkiläisen liikenteen erityispiirteet. Kaupunkisuunnitteluvirasto osallistuu materiaalin valmisteluun.

Erillinen liikenneturvallisuuskampanja on myös suunnitteilla eli syksyllä 2016 elokuun puolivälissä kantakaupungin kouluissa on opetusviraston toimesta laaja tempaus liikenneturvallisuuden puolesta.

Kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmassa 2016 on selvitys kantakaupunkien kouluympäristöjen liikenneturvallisuudesta. Työssä arvioidaan, miten liikkumisympäristön turvallisuutta voi edelleen parantaa. Näistä parannuskohteista tehdään liikennesuunnitelmat. Suunnitelut muutokset tehdään kaupungin talousraamin puitteissa. Budjetointi löytyy investointiohjelman Kadut ja liikenneväylät ja radat -kohdasta, jossa on perusparantaminen ja liikennejärjestelyt. Olemassa olevan kaatuverkon liikennejärjestelyihin on vuosittain varattu noin 1,5 M€-3,5 M€.

Liikenneturvallisuuden kehittämisohjelman mukaisesti liikenneturvallisuutta edistämään on niin ikään kaupunkisuunnitteluvirastossa valmisteltu Suojateiden turvallisuustoimenpiteiden priorisoinnin periaatteet, jotka on esitelty lautakunnalle 7.6.2016. Periaatteet ohjaavat liikennesuunnitelmien laatimista, koska Helsingin pää- ja kokoojakatujen suoja-
teiden turvallisuuden tila on herättänyt huolta niin viranomaisten kuin asukkaidenkin keskuudessa.

3) Mahdollisuudet säädellä kaupunkiin tulevien ajoneuvojen teknisiä ominaisuuksia

Nykyisin voimassa olevan lainsäädännön mukaan kaupunki voi säädellä kaupunkiin tulevien ajoneuvojen teknisiä ominaisuuksia lähinnä liikennemerkkien yhteydessä ilmaistuilla rajoituksilla. Kiellon valvontaan ei ole odotettavissa poliisilta resursseja.

Ajoneuvojen vaatimuksista vastaa Suomessa Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi. Raskaan liikenteen peileihin (ml. panoraamapeilit) liittyvät tiukennetut EU-säännösten mukaiset vaatimukset ovat tulleet voimaan 26.1.2007. Vaatimusten mukaan laajakulmapeilit on oltava kaikissa raskaissa ajoneuvoissa, jotka on otettu käyttöön 1.1.2000 tai sen jälkeen. Vaatimukset koskevat siis valtaosaa nykyisin käytössä olevasta raskaan liikenteen kalustosta, koska yli 15 vuotta käytössä olleet raskaat ajoneuvot ovat jo pääosin tulleet käyttöikänsä päähän.

Kaupunkisuunnitteluviraston näkemys on, että kaupungin keinot jouduttavat kalustomuutoksia ovat vähäiset, koska ilman valvontaa toteutetut

20.06.2016

Kaj/3

kiellot ovat tehottomia. Kiellon odotettavissa oleva vaikutus olisi todennäköisesti pieni myös siksi, että kiellon asettaminen edellyttäisi voimaantumiseen siirtymäaikaa, minkä kuluessa rajoituksen piirissä olevien ajoneuvojen määrä edelleen laskisi, kun EU-vaatimusten tuomien muutosten toteutuminen on jo pitkällä.

Esittelijän kanta

Esittelijä pitää annettua selvitystä riittävänä eikä näe perusteltuna ryhtyä kokeilunluonteisesti alentamaan Mechelininkadun nopeusrajoitusta tässä tilanteessa, kun Mechelininkadun katusuunnitelman toteuttaminen on tarkoitus aloittaa mahdollisimman pikaisesti. Esittelijä toteaa lisäksi, että kaupunginhallituksen edellyttämällä tavalla liikenneturvallisuuden kehittämisohjelman toimenpiteitä koordinoimaan on tarkoitus asettaa kaupungin virastojen ja ulkopuolisten tahojen edustajista koostuva työryhmä vielä ennen kesäkautta. Työryhmälle asetetaan velvoite raportoida ohjelman edistymisestä kaupunginhallitukselle kahden vuoden välein.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Rakennusvirasto
Kaupunginkanslia